

[Jes Lundø]

med det udgiftspolitiske måltal som noget, der er så absolut, når man i realiteternes verden aligevel er villig til at omgå det ved de forskellige måder, man kan kontere på på et så stort regnskab som statsbudgettet.

Jeg synes, der er grund til at opfordre finansministeren til at stoppe det skuespil, der er omkring disse magiske tal, så vi noget hurtigere kan komme frem til en reel løsning på problemerne. Det er uacceptabelt for os alle sammen, at etableringen af de 15.000 uddannelsespladser har trukket så meget i langdrag. Det er en målsætning, vi har haft i utrolig lang tid. Det er efterhånden over et år siden, at man i Sauntehusudspillet fra den daværende KVR-regering kom med ideen om at satse noget mere på uddannelse, at gøre passive penge aktive, og det er sørgeligt, at der går mere end et år, før man får sådan noget udmøntet i praksis.

Et andet sted, hvor ideologien ligger lige under overfladen, er i beskrivelsen af grænserne mellem den offentlige og den private sektor. Jeg fornemmer en øget åbenhed over for offentlig produktion og joint venture-samarbejde med det private erhvervsliv, og den åbenhed er regeringen også pisket til at vise i forlængelse af den forespørgselsdebat, vi havde den 18. april i år om rammerne for kommunernes arbejde. Men regeringen lægger tydeligt mest vægt på at beskrive mulighederne for udlægning af opgaver til private, mens udnyttelsen af den offentlige kompetence er en varm kartoffel, og det synes jeg er uforståeligt. Hvis man vil have en vel fungerende og effektiv offentlig sektor – og det er en målsætning, vi helt kan støtte – må man også være forberedt på, at det kan indebære, at den offentlige sektor en gang imellem overhaler den private i spørgsmålet om at være bedst og billigst til at løse nye typer opgaver. Skal vi skrive under på regeringens »bedst og billigst-princip«, sådan som det lanceres i redegørelsen – og det gør vi såmænd gerne – må regeringen også selv leve op til det.

I ordet bedst ligger der en kvalitetsvurdering, som jeg tror det er vigtigt at knytte et par ord til. Jeg tror, den altovervejende hovedregel er, at den offentlige sektor er bedst til at løse de opgaver, den er sat til at løse. Den har vist sig at være ganske effektiv, f.eks. hvad angår sygehusvæsenet, der trods alle fejl og mangler er blandt verdens billigste i forhold til kvalitetsniveauet. En grund kan også være, at retssikkerhedshensyn

gør det helt nødvendigt med offentlige løsninger, og atter andre grunde kan være behovet for at stille brugerne lige som modtagere af servicenydelser.

Men der kan sagtens være mindre områder, hvor man kan diskutere grænsen mellem privat og offentlig sektor. Det er f.eks. helt op til en kommune selv at vurdere, om den vil have sin egen håndværkerafdeling eller den vil benytte private firmaer. Det er vi helt fordomsfrie over for, og der er brug for, at regeringen bliver lige så fordomsfri. Først da får den erklærede vilje til mere decentralisering, større lokal kompetence og fristyreforsøg, og hvad det nu hedder, det rette perspektiv. Når den situation er nået, kan vi måske afskaffe disse årlige moderniseringsdebatter og i stedet erstatte dem med en debat om den offentlige sektors målopfyldelse: Har vi nået, hvad vi burde, eller er der væsentlige uløste problemer? Og jeg kan love, at SF er leveringsdygtigt i mange stærke eksempler på det sidstnævnte.

Endelig skal jeg til sidst sige et par ord om markedsorientering af den offentlige sektor. Det kan være meget godt, og SF er på mange punkter fortalere for at bruge markeds-mæssige styringsmidler, f.eks. i miljøpolitikken. Men der er også dele af den offentlige sektor, hvor den samme snak ikke har så megen mening. I redegørelsen nævnes f.eks. sundhedsvæsenet som noget, der skal til at fungere mere markeds-mæssigt. Hvad betyder nu det? Lad os prøve at tage et eksempel, som jeg har tyvstjålet fra et af SF's amtsrådsmedlemmer. Clara er 42 år og har arbejdet som kassedame i et supermarked i 17 år. Hun lider meget af smerter i skuldrene, og det får hun jævnlig behandling for. Hos fysioterapeuten får hun massage, hos speciellægen får hun indsprøjtninger, hos sin egen læge får hun smertestillende tabletter. Alle ved godt, at problemet i virkeligheden er belastningen på arbejdet, men alle tjener deres gode penge på at behandle Clara.

Det er svært at se, hvordan øget konkurrence i denne situation skulle hjælpe Clara, for konkurrence går vel ud på at tjene flere penge til sig selv ved at afsætte flere ydelser. Det hele kan meget vel gå hen og blive endnu dyrere for det offentlige og dermed skatteyderne, uden at Clara får det bedre af den grund. Konkurrence og privatisering får sundhedsvæsenet til at afsætte flere ydelser, mens den egentlige målsæt-